

Võru ja Aluksne - „Turiste Ühendavad Linnad“

Iga projekti lõppedes tunneb huvi projekti tulemustest ning saadud kasust. Osa projekti tegevusi on silmaga nähtavad ja käega katsutavad, osa aga sellised, mida otseselt ei tunne. Rõõm on tõdeda, et projekti eesmärgid ning kavandatud tegevused on saavutatud.

Koostöö projekti partnerite vahel on olnud väga hea ja tulemuslik, mis annab kindlust, et nimetatud projekt ei jää kahe linna - Võru ja Aluksne vahel viimaseks. Lootust tulevaseks koostööks väljendasid osapooled Aluksnes toimunud lõpuseminaril, kus projekti kokkuvõtete tegemisel rõhutati ühistegevuse vajadust ka tulevikus, kuna piiriülene koostöö on mõlemale kasulik. Lõppev Interregi programmi projekt on loonud hea pinnase laiemaks koostööks turismivaldkonnas.

Võru-Aluksne turismipiirkond

Projekti raames valminud infotruki avab laiemalt Võru-Aluksne turismipiirkonna ühiseid võimalusi. Piiriregionide puhul on turismialane koostöö ainuvõimalik, sest tänapäeva turism ei tunne riigipiire. Viies keeles koostatud trüki on seega esimeseks pääsukeseks ühise turismiregiooni tutvustamisel. Oluliseks tuleb pidada ka mõlema piirkonna turismiettevõtjate vaheliste sidemete loomist. Ettevõtjatele korraldati tutvumisreisid vastavalt Aluksnesse

ja Võru ning projektis osalenud ettevõtteid on esindatud oma reklaamiga ka turismitrükises. Tänu paremale infole ja avardunud võimalustele suudavad Võru ja Aluksne seeläbi suurendada oma tähtsust piirilinnadena ning turismi sihtkohana.

Uurimused linnade ajaloo

Projekti üheks tegevuseks oli Võru ja Aluksne linnade ajaloolise pärandi uurimine. Keskenuti Katariina I ja Katariina II seotusele vastavalt Aluksne ja Võru linnaga, et kasutada antud teemat tulevikus huvi tekitamiseks ühise turismipiirkonna vastu. Ajaloos tuntud isikute kaudu on võimalik rahvusvahelise mõõtme tekitamine külastajates huvi äratamiseks.

Nüüdseks on valminud Uuno Ojala uurimustöö Võru linna asutamise ja Katariina II seotuse sellega. Antud trüki saab huvilistele kättesaadavaks Võru linna koolides, Võrumaa muuseumis ja raamatukogus.

Prioriteediks järvealade arendamine

Oluline rõhuasetus oli Tamula ja Aluksne järvealade arendamisel. Esmalt koostasime Tamula raja maastikukujunduse projekti, mis valmis käesoleva aasta suveks. See on aluseks järve kaldaalade arendamisele ka tulevikus.

Maastikukujunduse projekti valmides sai selgeks, et Interregi programmi rahade toel ei ole võimalik välja arendada kõike, vaid peame arvestama ettenähtud rahaliste võimalustega.

Järverada on juba niidetud ja puhastatud ning hetkel tegeletakse rannaalale laudistee ehitamisega. Nelja kohta – Tamula randa, Juudiparki, Roosisaare silla ja päikeseloojangu ranna juurde - paigaldatakse infostendid.

Tamula raja äärse puhkekohana on märkimisväärselt muutunud Juudipark. Pargis on uuendatud teedevõrk, korraldatud haljastust, paigaldatud uued istepingid ja prügikastid, rajatud on laste mänguväljak

LINNA LEHES:

Võru Soojus alustas ettevalmistusi koostootmisjaama ehituseks (lk 4)

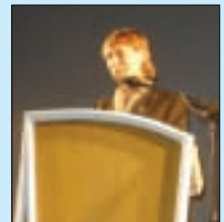
Võru haridusvõrgu arenguprogramm ootab ettepanekuid (lk 2)

Üle-eestilised Raamatukogupäevad algasid tänavu Võrus + pilt (lk 3)

Paljulapselised pered vajavad suuremat toetust (lk 2)

Itaalia sotsiaaltöö õpilased praktiseerivad Võru Järve Koolis (lk 5)

Maamaksuvabastuse taotlemine (lk 3)

ning korraldatud piirnev järveala. Renoveeritud on Kreutzwaldi tänaval paiknev bussipaviljon, kust avaneb vaade Tamula järvele.

Suurimaks investeeringuks oli Tamulani viivate tänavate valgustuse rekonstrueerimine ning Vee tänavale täiesti uue valgustuse ehitamine.

Eelpool loetletud investeeringute maksumus kokku on üle 1,3 miljoni krooni.

Tamula ümbruse arendamine jätkub

Interregi projektiga ei lõpe tegevused Tamula raja ega ka rannaala väljaarendamiseks. Oleme käivitanud projekti Roosisaare piirkonna korraldamiseks. Euroopa regionaalarengu fondist on 733 000 krooni ulatuses kaasrahastatud Roosisaare ja Tamula ranna vahelise ala keskkonna parandamise töid. Selle projektiga saame tuleval kevadel alustada rannajoone, kanalite ja kraavide setetest, mudast ja taimestikust puhastamisega ning heakorraldamisega.

Samuti tegeleme Tamula rannaala ja rannapromenaadi projektitaotluste ettevalmistamisega, milleks taotleme kaasrahastust EAS-ilt.

Ühiselt Võru vallaga soovime tulevikus välja arendada ka valla territooriumile jääva Tamula järveala.

Tamula on Võru visiitkaart ning kohalike inimeste üks meelipaikadest, mistõttu Tamula ümbruse arendamine vajab investeeringuid ja on linnavalitsuse lähiaastate üheks tähtsaimaks prioriteediks.

AIVAR NIGOL,
arendusosakonna juhataja

Lapsed lustisid looduspäeval koos Metsamooriga

31. oktoobril toimus Võru linna lasteaedade koolieelikute rühmadele Juudipargis looduspäev, millest võttis osa üle 100 lapse koos oma õpetajatega. Ürituse eesmärgiks oli lastele rääkida looduses viibimisest ja selle säästmisest. Looduspäev sai teoks Interreg programmist rahastatava projekti „Turiste Ühendavad Linnad“ raames.

Juudipargi heakorraldamine

oli üks projekti eesmärkidest, kuna läbi pargi kulgeb ka Tamula rada, seetõttu paigaldati just siia laste mänguväljak.

Juudiparki kogunenud lapsed võtsid vastu Metsamoor ja projekti Võru linna poolne koordinaator Aivar Nigol. Lastele esitati looduse teemalisi küsimusi ning räägiti matkamisest.

Looduspäev jätkus kultuurimaja Kannel kontserdisaalis, kus lapsi tervitas ka Võru linna-

pea Ivi Eenmaa.

Ürituse tarvis valmistasid lapsed koos juhendajatega looduslikest materjalidest plakatid Tamula järve teemal, mida lapsed kordamööda ka tutvustasid. Lisaks sellele viidi Metsamoori juhendamisel läbi hulgaliselt looduse ja matkamisega seotud mängu, lauldi laule ning räägiti loodusest ja vajadusest seda hoida.

Aivar Nigol tervitab koos Metsamooriga lapsi ning räägib Tamula rajast ning looduses viibimise kasulikkusest.

Noored läbisid ellujäämise algkursuse

Võru Noortekeskuses toimus 18. oktoobril ellujäämise algkursuse. Kursus oli mõeldud neile, kes soovisid lühikese aja jooksul omandada algteadmisi ellujäämisolukorras vajaminevatest oskustest.

Koolitusel osales 30 Võru linna ja valla 4.- 5. klasside õpilast, kelle ülesandeks oli kursusel omandatud oskusi ka oma klassikaaslastele edasi anda. Koolitust viis läbi Jõhvi Noortekeskuse juhataja liige Argo Bachfeldt.

Päev algas teoreetilise osa ja õppefilmi vaatamisega. Õpilased said teada, mida peab sisaldama isiklik ellujäämis-komplekt. Õpetati tule tege-mist erinevates olukordades. Räägiti vee tähtsusest ja selle kasutamisest looduses. Saadi vajalikud teadmised käepäras-test materjalidest varjualuse ehitamiseks ning looduslikes tingimustes toidu hankimiseks. Arutati läbi ka kriisiolukord, kuidas käituda ja ellu jääda

Ellujääjad enda ehitatud onnis.

metsas eksinuna.

Hiljem praktiseeriti kuuldu t Võltsi metsas. Õpilastest moodustati viis rühma, iga rühm sai ülesanded ja 2,5 tundi aega nende täitmiseks. Rühmad pidid ehitama endale varjualused ja näitama teisigi omandatud oskusi. Koos juhendajaga külastati kõigi rühmade elupaiku ja analüüsiti ülesannete täitmise

õnnestumist.

Õpilased olid väga aktiivsed ja õpihimulised. Entusiasmi ei peletanud hilissügisene ilm ega vahelduvad vihmapiilved.

KÄTLIN KITS,
Võru Noortekeskuse noorsoo-
töötaja

Valmimas on haridus- võrgu arenguprogramm

Võru Linnavolikogus on läbinud esimese lugemise haridusasu- tuste võrgu arenguprogramm aastateks 2007-2011.

Demograafilisest olukorrast ning migratsioonist lähtuvalt on kaheteistkümne viimase aasta jooksul linnaelanike arv vähe- nenud 3700 inimese võrra, kus- juures oluliselt on vähenenud just 0-14 aastaste laste arv. See on mõjutanud põhikoolis õppi- vate õpilaste arvu, mis on viima- se kuue aasta jooksul vähenenud keskmiselt 80 õpilase võrra aas- tas. Sama tendents jätkub ka järgmised 6 aastat. Gümnaasiu- mis õppivate õpilaste arvu vähe- nemist võib prognoosida alates 2009.a.

Samas on lasteaiad languse üle elanud ning hetkel võib tä- heldada suurenenud tööhõivest tekitatud täiendavat nõudlust lasteaiade kohtadele. Rõõm on ka tõdeda, et sündide arv linnas on pööranud tõusule (kui üheksa esimese kuuga sündis Võrus 2005.a. 81 last, siis käesoleval aastal 115).

Sellest lähtuvalt on tekki-

nud vajadus üle vaadata hetkel toimiv haridusvõrk ning pla- neerida areng tulevikuks. Kuigi programm hõlmab vaid haridus- võrgu arengut (hariduse sisuline areng on määratud Võrumaa Ha- riduse Arengukavaga aastateks 2006-2010 ning haridusasutuste arengukavadega) on programmi eelnõu koostajad veendunud, et uuenenud tingimused loovad ka uued võimalused tulevikus pak- kuda enam valikuvõimalusi ja mitmekesisemat haridust ning senisest paremal viisil korralda- da õppetööd Võrus.

Võru linna haridusasutuste võrgu arenguprogrammiga saab tutvuda linna veebilehel <http://www.voru.ee> ja Võru Linnavalitsuse infosaalis. Kõik ettepa- nekud programmi täiustamiseks on oodatud kuni 15.novembrini Võru Linnavolikogu haridus- komisjonile aadressil Jüri 11, Võru või e-postiga aadressil: hk@vorulinn.ee

PEEP POLTIMÄE,
haridus- ja kultuuriosakonna ju-
hataja

Paljulapselised pered vajavad suuremat toetust

Lapsed on meie tulevik! Kes meist ei teaks seda rõõmsat slo- ganit. Paraku kipub vägisi mee- lele ka teine ütetus – käi minu sõnade, mitte tegude järgi.

Kas ehk niiviisi võiks kokku võtta riigi suhtumise lasteada- desse ja nende probleemidesse? Ilmselt on paljud meist nõus, et võiks küll. Ühelt poolt räägi- me lasteaiadepetajate tähtsusest, nende olulisest ühiskondlikust rollist meie „tuleviku“ kujunda- misel, teisalt aga maname ette äraoleva näo, kui jutt veereb las- teaiaõpetajate võrdsele palgale kooliõpetajatega või lasteade- de majanduslikule olukorrale.

Ühel juhul heiskame pur- jed Eesti riigi majanduslike edutuulte toel ning raporteerime uhkusevärelusega hääles (kooli)õpetajate järjekordsest mitmeteistprotsendilise pal- gatõusust, teisel juhul aga kons- tanteerime kohmetusega laste- aiadepetajate rasket olukorda.

Eesmärk on laste- aedade olukorra parandamine

Eelnevaga ei tahtnud ma mitte üks piisk alatähtsustada koo- liõpetajatele osaks saavat pal- gatõusu, olen täiesti päri õpetaja kui maa sool, põhimõttega ja sellest tulenevalt tema töö suu- remat väärtustamisega. Nii ei ole ka minu eesmärk riigi valitsuse- le liigränku etteheiteid teha. Eks meil kõigil ole omad ülesanded lahendada, meil, st linnal siis, lasteade- de ning seal töötavate inimeste materiaalse ning mo- raalse olukorra parandamine.

Ikka selle nimel, et Võru lap- sevanematel, eeskätt just palju- lapselistel peredel oleks kergem hakkama saada.

Seda kummalisem oli lugeda

Päkapikk on esimene lasteaed Võrus, kus on kõik vanad aknad uute vastu vahetatud. Minevik- ku on jäänud ruumid viieteistkümne soojakraadi ning tuulest liikuvate kardinatega. Pildil abilinnapea Innar Mäesalu ja lasteaiadepetaja Merike Kaver arutamas järgmisi võimalikke samme lasteaiadepetajate rasket olukorda.

19. oktoobri LõunaLehest artiklit „Perede soodustused = lasteade- de õnnetus?“, kus linnavalit- susele heideti ette lasteade- de majandusliku olukorra vaat et tahtlikku halvendamist. Ja seda kolme- ja enamalapseliste pere- de arvelt!

Äärmiselthalvustavalt mõjub seejuures kirjutise lõpuosa, kus ajakirjanik suunab lõpulausega lugejaid mõttele, justkui tuleks tänu paljulapseliste perede soodustusele lasteade- des alandada töötajate palku, halvendada laste olmetingimusi ja osta mänguas- ju kaltsupoest.

Mis see siis on? Kas tõesti visioon Võru lasteade- de mustast tulevikust või lihtsalt soov väärinfol põhinevate faktide ja pooltõdedega looritatud looga

lehele müügipügalaid teenida?

Olgu siinkohal selgituseks, et 10. oktoobril aset leidnud linnavalitsuse ja lasteaiadepetajate igakuisel nõupidamisel, kus kõnealune küsimus arutusel oli, analüüsiti olukorda ning lei- ti, et linn peab kompenseerima lasteade- dele paljulapseliste perede- le tehtavast soodustusest tuleneva rahalise vahe oma selle aasta kolmandast lisaeelarvest.

Nii, et jutt lasteade- de tröösi- tust tulevikust saab olla tingitud kas LõunaLehe ajakirja- niku pahatahtlikust suhtumisest või ebakompetentsusest. Ausalt öelda, ei teagi, kumb halvem on.

LõunaLehega olgu kuidas on, meie lähtume siiski omava- litsuse kohustusest lasteade- de olukorda jätkuvalt parandada.

Oluline on lapse- vanema kindlustunne

On selge, et linna ühisest raha- kotist kõigile nii oluliste tee- de-tänavate ning muude suurte investeeringute kõrval on raske leida suuri summasid lasteade- de jaoks, kuid ma arvan, et see pingutus tasub end ära. Kui meie riigi poliitika on võtnud selge suuna Eesti rahva püsijäämi- seks emade-lastepäevade paran- damisel, siis peab ka Võru linn siin oma panuse andma. Ma ei hakkaks rääkima siinkohal aken- dest, ustest, torudest, eks neid on enne uuendatud-vahetatud ja te- hakse neid töid ka edaspidi.

Vahest olulisem oleks väl- ja tuua just see positiivne pool, mida lapsevanem otseselt tun-

neb, mis aitab luua kindlustun- de tuleviku suhtes ning millele tuginedes saaks iga lapsevanem tõdeda, et jah, mina ja minu lap- sed on teretulnud Võru linnas.

Esimeseks sammuks sel- le kindlustunde loomisel saigi Võru linnavalitsuse poolt 31. mail käesoleval aastal vastu võetud määrus, millega Võru linna kolme- ja enamalapselised pered vabastati lasteaiadepetaja tasumisest. Sama määrusega kehtestasime ka uue õppeku- lu määra, milleks on nüüd 7% Ees- tis kehtivast alampalga määrast, soovides selle sammuga säästa lapsevanemaid iga-aastastest poliitilistest kemplustest vane- mate osalustasu tõstmise või mittetõstmise osas.

Paljulapseliste perede toetamine on prioriteediks

Kuna paljulapselised pered on selle valitsuskolitsiooni üks prioriteete, siis on meie kindel soov ja tahtmine jätkata neile soodustuste tegemist ka järg- nevatel aastatel. Loogiline jätk võiks olla Võru linna paljulap- seliste perede huvikoolides õp- pivate laste vabastamine õppe- tasust, kuid kindlasti on ka teisi kulukohti, mille osas linn saab lapsevanematele abiks olla.

Kokkuvõtteks tahan öelda, et lapsed on meie tulevik ning pidades silmas suuremaid ees- märke Eesti rahva iibe suuren- damisel, ei tohiks linn selle koha pealt rahalisi vahendeid kokku hoida. Tänapäev linnavalitsus ta- hab, et Võru oleks lastesõbralik linn ja selle eesmärgi poole iga- päevaselt ka püüdleme.

INNAR MÄESALU,
abilinnapea

Üle-eestilised Raamatukogupäevad algasid tänavu Võrus

20. oktoobril leidis aset üle-eestilise Raamatukogupäevade „Lugedes rikkamaks“ avapäev, mis tänavu viidi läbi Võrus, kultuurimajas Kannel.

Raamatukogupäevadavasid sõnavõttudega Võru linna Ivi Eenmaa, Võru maavanem Ülo Tulik ja Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu esinaine Anneli Sepp.

Avapäeval toimusid erinevad ettekanded Eesti Kirjandusmuuseumi direktorilt ja teadurilt, kirjanikelt ja kirjas-tajatelt. Toimus ka kirjanduse tundmise võistlus.

Ürituse raames avati kultuurimaja I korruse galeriis näitus „Edgar Valteri maailm“, Pokutervitusega astus üles Papa Kreutzvaldi Üueteatri laste näitetrupp ning Võru Riituaali töid vaatajateni Võru Te-

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu esinaine Anneli Sepp avasõnavõtul.

atriateljee näitlejad. Tänavused Raamatukogupäevad „Lugedes rikkamaks“ kestsid 20. - 30. oktoobrini.

VLL

Maamaksuvabastuse taotlemine

Võru Linnavalitsus ootab kõigilt riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel pensioni saajatelt ja õigusvastaselt represseeritud isikutelt, kelle kasutuses on elamumaa sihtotstarbega maad Võru linnas, avaldusi maksuvabastuse taotlemiseks **10. jaanuarini 2007.** Isikud, kes on esitanud taotluse maksuvabastuse saamiseks maksustamisaastale eelnevatel aastatel, ei pea maksuvabastuse saamiseks esitama täiendavat taotlust (taotlusi ei ole vaja esitada ka neil, kes eelnevate aastate eest maksuteadet saanud ei ole).

Kirjalik avaldus maksuvabastuse taotlemiseks peab sisaldama:

- 1) taotleja ees- ja perekonnanime, isikukoodi ja alalise elukoha aadressi;
- 2) pensionitunnistuse või represseeritu tunnistuse numbrit;
- 3) maksustatava krundi aadressi;
- 4) kinnitust täiendava sissetuleku ja rendi- või üüritulude puudumisest.

Soovi korral leiate vastava blanketi ka linnavalitsuse kodulehelt või saate selle linna-

valitsuse infosaalist (Jüri 11).

Pensionikindlustuse seaduse alusel pensioni saaja vabastatakse maamaksust tema kasutuses olevalt elamumaa 1000 m² ulatuses maksustamisaastas.

Õigusvastaselt represseeritud isik või okupatsioonirežiimide poolt represseeritud isiku seaduse mõistes represseerituga võrdsustatud isik tema kasutuses oleva elamumaa maamaksust kogu ulatuses.

Täiendav informatsioon telefonil 785 0927.

Võru sõlmis Bulgaarias sõprusuhted Smolyani linnaga

Oktoobri algul viibis Võru linna Ivi Eenmaa koos linnavalitsuse ametliku delegatsiooniga Bulgaarias, kus tutvuti Smolyani linna ja maakonnaga.

Visiidi käigus sõlmisid Võru linna Ivi Eenmaa ja Smolyani linna Dora Yankova kahe linna vahelise heade kavatsuste protokollid.

Smolyani kolleegidega arutati erinevaid koostöövõimalusi nii turismi kui ka noorte spordi alal, kuna Smolyani piirkonnas asub ka Bulgaaria üks enim tuntud talispordikeskus Pamporovo. Antud piirkond on huvipakkuv nii oma kavandatavate projektide kui ka investeerimisvõimaluste poolest. Suurt huvi tunti ka Haanja suusakeskuse vastu.

Bulgaarlastele pakkus erilist huvi Võru kohalik kultuur ja sellega seonduvad erinevad üritused. Samuti huvituti Eestis rakendatud e-kooli kontseptsioonist ning Euroopa Liidu toetustest kohalikele omavalitsustele.

Võru Linnavalitsuse delegatsiooni saatsid visiidil Eesti Vabariigi asjur Bulgaarias Pr. Krista Kilvet ja Eesti Vabariigi aukonsul Bulgaarias Hr. Boris Halatchev.

Bulgaaria saab tuleval aastal Euroopa Liidu liikmesriigiks ning nende huvi oli leida Eestist sõpruspartner. Bulgaar-

laste hinnangul on Eesti hästi arenenud, edukas välisrahade kaasamisel ja projektitöös.

Smolyani linna delegatsiooni vastuvisiit Võrru leiab aset käesoleva aasta detsembris.

VLL

Võru linna Ivi Eenmaa (vasakul) ja Smolyani linna Dora Yankova allkirjastamas kahe linna vahelist heade kavatsuste protokollid. Hetke on tunnistamas Eesti Vabariigi asjur Bulgaarias Krista Kilvet (paremal).

Võru linna arengukava muutmise eelnõu

Võru Linnavalitsus annab teada, et Linnavolikogu menetluses on Võru linna arengukava muutmise eelnõu. Eelnõuga soovitakse muuta olemasolevat arengukava, lähtudes 2007. aastaks kavandatud tegevustest.

Võru linna arengukava aastani 2025 muutmise eelnõuga saab tutvuda Võru linna veebilehel www.voru.ee/ Üldinfo/ Linna Arengukava või Võru Linnavalitsuse infosaalis Jüri tn 11.

VLL

EASi divisjoni juht kohtus linnavalitsuse esindajatega

Oktoobri lõpus kohtusid Võru Linnavalitsuse esindajad Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) ettevõtluse- ja elukeskkonna arendamise divisjoni direktori Tarmo Leppojaga.

Kohtumise peateemaks olid 2007 aastaks kavandatud projektid ja neisse EAS rahade kaasamise võimalused.

Uueks EASi rahastamisperioodiks valmistab Võru Linnavalitsus ette projekte Tamula rannaala ja Katariina allee arendamiseks. Kohtumisel räägiti nende projektide ettevalmistamise hetkeseisust ja planeeritavatest tegevustest.

VLL

Võru linna heakorraeeskirjadest ja koormistest

Võru linnavolikogu kehtestas 11. oktoobri istungil uue Võru linna heakorraeeskirja ja koormised selle täitmiseks. Dokument jõustus 1. novembril 2006. aastal. Senini kehtinud heakorraeeskiri ja koormised kinnitati volikogus 2001. aasta detsembris. Siiski tekitasid uue eeskirja eelnõu arutelul volikogus vaidlusi just need punktid, mis varasemas eeskirjas juba olemas olid.

Täna on senikehtinud põhimõtteid täpsustatud, lahti on seletatud mõisteid, mille selgitused olid mõneti ajale jalgu jäänud või mitte väga selgelt väljendatud.

Senikehtinud eeskirjale täiendusena või muudatusena lisandunud uued nõuded ja rakendamissätted volikogu istungil küsimusi ei tekitanud ja nende üle vaidlusi ei olnud.

Ettepanekute tegemiseks oli kolm kuud

Vastuvõetud heakorraeeskirja eelnõu oli menetluses õige pikka aega. Esimene lugemine toimus volikogus juba maikuu ning eelnõu täiendus- ja parandusettepanekuteks oli volikogu liikmetel ja komisjonidel aega kuni 20. augustini. Vaatamata enam kui kolmele kuule, jäi seda aega väheks - 14. oktoobri Võrumaa Teatajast võisime lugeda eelmise eeskirja vastuvõtmise ajal abilinnapeaks olnud praeguse volikogu liikme arvamust, et volikogu kinnitas vastuolulise eeskirja, mille paljud punktid vajaksid täiendamist.

Peamiseks vaidlusobjektiks oli puhastusala mõiste ja ulatus. Et lugeja aru saaks, millest on jutt ning millega antud küsimu-

Jüri Johanson.

ses volinikud ei suutnud nõustuda, toon järgnevalt ära puhastusala määratluse nii 2001. a.määruses kui ka uues kehtestatud määruses.

21.12.2001 Võru Linnavolikogu määruse nr 45 lisa 2 p2: „... Puhastusala on koormise täitja omandis või valduses oleva kinnistu või muu territooriumiga külgneva sõidutee ja vastava territooriumi vahel olev kõnnitee ja haljasala ja/või muu ala. Puhastusala piirneb kinnistu või muu territooriumi piiriga risti tõmmatavate mõtteliste joonte ja sõidutee piiriga, veekogu kaldal vee piirini. Puhastusala piirid võidakse määrata ka elamugruppidele kehtestatud detailplaneeringuga. Vabaplaneeringuga aladel, kus detailplaneeringut ei ole, on ehitistevahelise puhastusala piiriks nendevaheline mõtteline telgjoon.“

01.novembrist kehtivas uues eeskirjas § 2 lg 7 on: „puhastusala – sõidutee ja kinnistu vahel asuv üldkasutatav ala ja kõnnitee. Puhastusalaks on ka korterelamute vahelised ühiskasutuses olevad alad. Kinnistute vahelisel maa-alal on puhastusala piiriks nendevaheline mõtteline telgjoon.“

(Järg 4. lk)

Võru Soojus alustas ettevalmistustööd elektri ja soojuse koostootmisjaama paigaldamiseks

Tänaseks on AS Võru Soojus jõudnud arengukava realiseerimise etappi, kus tuleb tõsiselt mõelda praegu kinnitatud arengukava viimase etapi realiseerimise peale. AS Võru Soojus arengukava moodustab Võru linna energiamajanduse arengukava ühe osa. Kokku on arengukavasid koostatud kolm. Esimene neist 1999. aastal, edasi 2001 ja 2003 aastal. Ka praeguseks, 2006. aastaks on koostatud täiendatud arengukava, aga arvestades elu kiiret tempot jõuab ta volikogule kinnitamiseks juba muudetud ja täiendatud kujul järgmisel aastal.

Ilmar Sild.

Kuna see arengukava hõlmab kõige keerulisemat etappi Võru linna soojamajanduses tuleb selle dokumendi väljatöötamiseks kaasata palju suurem hulk asjatundjaid. Lisaks sellele on koostatud arengukava eraldi soojavõrkude kohta. Need arengukavad on koostatud koos Tallinna Tehnikaülikooli Soojusenergeetika Instituudi teaduritega ja kinnitatud Võru Linnavolikogu poolt. Nendele dokumentidele tuginedes käibki Võru Soojuse arendamine ja katlamajade ehitamine. Koostootmisjaama idee ei ole sündinud üleöö sest juba 1999. aastal koostatud arengukavas oli vaatluse all ühe arenguetapina koostootmisjaama ehitamine Võru linna. Kõik need arengukavad koos muudatustega nägid ette nelja põhilist etappi:

I etapp - Vabaduse katlamaja moderniseerimine ja väljajehitamine automaatrežiimil töötavaks tipu- ja reservkatlamajaks.

II etapp - Võrusoo - Vabaduse katlamajade ühtse juhtimisüsteemi väljarendamine.

III etapp - Puitkütuste osatähtsuse suurendamine uue biokütuse katla paigaldamise teel Võrusoo katlamajja.

IV etapp - Elektri ja soojuse koostootmisjaama paigaldamine

Võrusoole.

Viimaste aastatega ongi Võru Soojus realiseerinud kolm esimest etappi. Loomulikult pole arengukavas näidatud tegevused ainukesed. Arengukavade ülesanne on kajastada ikkagi Võru linna soojamajanduse strateegilisi suundi. Igal aastal toimuvad väiksemad rekonstrueerimised ja ehitamised.

Palju tuleb teha lisakulutusi üha karmistunumate keskkonnaningimuste täitmiseks. Need kulutused ei anna otsust ökonoomiat vaid on lisakulutused mis mõjuvad sooja hinnale. Koos Vabaduse katlamaja rekonstrueerimisega ehitati sinna ka uus õlihooldla koos pumplaga. Samuti toimub pidev soojatras-side rekonstrueerimine. Üsna oluline on seadmete ja juhtimisüsteemide kaasajastamine. Selleks sügiseks valmib Võrukivi katlamajas uus tänapäeva keskkonnaningimustele vastav õlimahuti koos nõuetekohase pumplaga. Koos Võrukivi linnaosa soojanõudluse suurenemisega on plaanis katlamajja paigaldada uus hakkepuidukatel ja praegu põhikütusena olevat põlevkiviõli hakatakse kasutama ainult talvel külmade ilmade korral lisakütusena. Kui võimab see katel olema saab ja millist biokütust ta täpselt kasutab, sel-

gub peale vastavate arvestuste tegemist.

Lähiaastate tegevused

Nagu ajakirjanduses juba juttu, võib koostootmisjaama ehitamine tulla kõne alla alles kolme- nelja aasta pärast. Nii kaua võtabki aega ettevalmistustööde tegemine. Kui uuringute ja arvestustega saab ühele poole orienteeruvalt ühe aastaga siis põhilise probleemi - soojavõrgu rekonstrueerimisega, lähebki aega kolm-neli aastat. Palju on räägitud nn. pudelikaelttest soojatrasid. Tegelikult tähendab see seda, et soojatrasid on väiksema läbimõõduga lõigud, kust Võrusoo katlamajas biokütusel toodetav odavam soojusenergia ei mahu kesklinna tulema ja operaatorid on sunnitud tipp-tundidel ja talvel külmade ilmadega käivitama Vabaduse katlamajas kallil põlevkiviõlil töötava katla. Enne seda kui Võrusoole ehitati esimene hakkepuidukatel kütsid linna kaks õlil töötavat põhikatlamaja - Mäe tänava keskkatlamaja ja Võrusoo katlamaja. Mõlemal katlamajal oli eraldi seisev trassivõrk. Kui lülitati töösse esimene hakkepuidukatel Võrusool, oli mõistlik kütta kogu linna odava hakkepuidukatla.

Rekonstrueerimise käigus ühendati kahe põhikatlamaja soojatrustike võrk ja mõne aja pärast rekonstrueeriti Vabaduse katlamaja tipu ja reservkatlamajaks. Kuigi efekt odava hakkepuidu kasutamisest oli suur, tekkisidki trassidel piiratud läbilaskega lõigud, sest trassid olid omal ajal ehitatud eraldi katlamajade tarbeks.

Lähiaastatel tuleb trassivõrk rekonstrueerida selliseks, et Võrusool toodetav soojusenergia mahuks häireteta minema igasse soojavõrgu ossa. Mis kasu on muidu ökonoomselt hakkepuidukatlast ja perspektiivsest koostootmisjaamast kui uutelt kateldelt loodetav efekt saamata jääb. Suur mure on veel suvised väikesed soojakoormused. Praegune soojakoormus suvel on niivõrd väike, et probleem on uue 10 MW võimsusega katla tööshoidmine ja sellepärast toimubki suvine soojatootmine põhiliselt vana väiksema võimsusega katlaga. On ilma põhjalikke arvestusi tegematagi selge, et koostootmisjaam suvel tööta ei saa. Samas lisab optimismituute tarbijate liitumine. Kuigi tarbijad üksikult võttes on väikesed, moodustavad nad koos arvestatava tarbimisvõimsuse. Kui selline liitumine jätkub, võibki nelja aasta pärast suvine koormus ka koostootmisjaamale sobida.

Kui siiani suutis Võru Soojus oma jõududega areneda ja ehitada, siis koostootmisjaama rajamine käib praeguste arvestuste kohaselt nii Võru Soojusele kui Võru linnale üle jõu. Äsja moodustati töögrupp, mis hakkab tegelema koostootmisjaama rajamise küsimustega. Töögrupi üheks ülesandeks on erinevate rahastamisvõimaluste ja koostööpartnerite otsimine nii projektide koostamiseks kui jaama ehitamiseks. Kuigi ekspert hinnangud on juba koostatud ja esimesed eeluringud peaksid valmima mõne nädala pärast, jäävad põhjalike analüüside ja

arvestuste tegemised järgnevate aastate ülesanneteks.

Miks koostootmisjaama nii väga vaja on ?

Maailmas süveneb üha enam energiakriis. Elektrienergia tarbitakse üha enam ja teda lihtsalt enam ei jätku. Arengumaade hoogne energiatarbimine on viinud selleni, et elektrienergia tootmine on balansist väljas. Kiiresti oleks vaja juurde uusi elektrijaamu. Kuna maavarad on otsakorral läheb elektrienergia tootmine järjest kallimaks. Üha enam mõeldakse sellele, kuidas toota energiat st. elektrienergia taastuvatest kütustest. Teised kütuseliigid e. taastumatud on tunduvalt kallimad ja saavad ükskord lihtsalt otsa. Mida väiksemaks jäävad taastumatute kütuste varud, seda kallimaks nad lähevad. Sellepärast tulebki varakult mõelda selliste tehnoloogiate ja põletusviiside peale mis kasutavad taastuvaid kütuseid. Paralleeli võib tuua soojamajandusega. Kui praegu vaadata Eesti soojahindu siis on näha, et põlevkiviõlil toodetav soojusenergia maksab peaaegu 1000 krooni / MWh aga biokütustel toodetav soojusenergia suurusjärgus 600 krooni / MWh.

Energiatootmise võti on selles, et kui toota soojust ja elektrit koos, on tootmine efektiivsem ja toodetav soojusenergia hind odavam. Lahti seletatult on eraldi soojuse ja elektri tootmine kallim kui koos tootmine.

Kuigi koostootmisjaama projekti realiseerimine võtab aega on see linnaelanike huvisid silmas pidades kasulik ja otstarbekas lahendus, sest selle projekti realiseerimise käigus on tagatud peamine - odav ja stabiilne soojusenergia hind tarbijale.

ILMAR SILD,
AS Võru Soojus juhataja

Võru linna heakorraeskirjadest ja koormistest

(Algus 3.lk)

Selgituseks veel, et eelnevatel aastatel ei ole puhastusala kordagi detailplaneeringuga määratud ja detailplaneeringu algatamine sel eesmärgil on küllaltki ebatõenäoline. Seega ei muutunud puhastusala suuremaks, küll aga peaks mõiste sisu olema arusaadavam.

Kuna tänaseni ei ole linnas maade munitsipaliseerimisega veel haljasaladeni jõutud, on see töö veel ees. Jätkuvalt hooldab haljasaladid ja suuremaid haljasribasid linn. Ka 14. oktoobri Võrumaa Teataja fotol toodud Jüri tn äärset haljasala ei pea hooldama 93 aastane vanemem, vaid seda teeb linn.

Puhastusala laiuse määramine meetrites ei ole praegu minu hinnangul samuti vajalik. Ka ei jaga ma arvamust, et ametnike otsustada ei tohi midagi jätta. Pigem segab liigne reglementeerimine nii mõnigi kord mõistusepärast asjaajamist.

Võru linnas on tegelikud puhastusala laiused üldjuhul kuni 5 meetrit, üksikjuhtudel kuni 11 meetrit. Laiemate puhastusala puhul on need enamasti kinnistu ja sõidutee vahelised nn. puhveralad, mida üldjuhul kinnistu omanik ka kasutab. Korruselamute vahelised nende elamute korteriomanike või üürnike ühises kasutuses olevad laste mänguplatsid, parklad, vaibakloppimise ja pesu kuivata-

mise alad on ikka ka vajalikud korrast hoida nende kasutajate poolt, mitte aga linnal kogu linna maksumaksjate kulul.

Koormiste ulatus jäi samaks

Viimase määrusega kehtestatud koormiste ulatus ei muutunud ei suuremaks ega väiksemaks.

Seni kehtinud eeskirjas oli koormise asendamise taotlemine rahalise maksega läbi mitmekordse volikogu otsustuse tehtud praktiliselt mitterakendatavaks. Sellist võimalust ei ole kordagi kasutatud - järelikult see skeem ei olnud tööväimeline. Uuenduseks on sisse toodud põhimõte, et koormise asendamisel rahali-

se maksega arvutab linnavalitsus selle suuruse välja, võttes aluseks analoogse töö maksumuse riigihanke võitnud firma poolt pakutud ühikhindade alusel. Rakendamise saab toimuda volikogu ühekordse otsustamise alusel ning taotleja nõusolekul.

Täiesti uus on eeskirjas kehtestatud säte seaduse alusel asendustäitmisega teostamiseks. See tähendab, et linnavalitsus ei pea edaspidi jätkama lõputut kirjavahetust kinnistuomanikega ajal, kui nende kohustused on jätkuvalt täitmata. Kui olukord nõuab, saab edasilükkamist mittevõimaldavad heakorratööd (kõnniteede lahtilükkamine, liivatamine, kaaskodanikele ohtlike hoonefassaadide korrastamine) teostada linna tellimisel vastava firma poolt, esitades tööde tegemise maksumuse ulatuses arve selle töö kohustatud tegijale.

Heakorraeskiri praegusel kujul on Võru linnas täiesti rakendatav. See on võrreldav ka mitmete teiste linnade tänava vastu võetud vastava eeskirjaga. Eeltoodu ei tähenda aga, et põhjendatud vajadusel ei võiks seda nagu ka igat teist eeskirja muuta ja täiendada.

JÜRI JOHANSON,
Abilinnapea ettevõtluse ja
linnavarade alal

Koolinoored käisid Väiko-Härma metsade vahel luuletamas

Võru Kesklinna Gümnaasiumi 11. humanitaarklassi traditsiooniks on saanud rännata kaheks päevaks Väiko-Härmale ning teha ajurünnak luulelistel teemadel. Sel aastal kujunes üritus õpetaja Raili Leesalu eestvedamisel ja Kultuurkapitali toel eriliseks, sest meiega liitusid ka tuntud Võrumaa luuletajad.

12. oktoobri pärastlõunal startis buss gümnaasiumi eest. Umbes poole tunni pärast ootas meid ees looduskauis paik, mida iseloomustas ka telefonilevi puudus. Tegu on luuletamiseks üsnagi ideaalse paigaga, kuna sügisene maastik ja imetusväärne ümbrus löid mõnusa meeleolu ning aitasid kaasa mõtteleenule. Meid paigutati väikestesse palkmajadesse, jagati kätte tööülesanded ja kahe tunni pärast oli oodata esimesi tulemusi.

Ülesanded kujutasid endast nii tuntud luuletajate loomingulõpetamist oma nägemuse järgi kui ka enese oskuste proovilepanekut. Peale õhtusööki sai oma vaimusünnitisi ka teistega jagada hubases saunamajakases. Kohale olid saabunud ka neli laagrikülast: Aapo Ilves, Jan Rahman, Contra ja Pulga Jaan.

Luuletajate reibas tuju ja andekad vahemärkused löid peagi ka meeleolu. Külalised kommenteerisid meie kirjutisi ja jagasid välja "eripreemiaid" luuletustele iseloomulike joonte taustal. Samuti esitasid luuletajad oma isiklikke teoseid. Eriti elavalt jäi meelde Ilvese räpp,

Contra esinemist ilmestas lisaks muusikale ka tants

Contra tantsunumber taustaks. Kedagi ei jätnud külmaks Contra "Konna rokk".

Reede hommikul jätkasime oma ülesannete lahendamist. Samuti kasutati ära professionaalide kohalolekut ja kogu klass jagati neljaks ning saadeti ühega külastest erakonsultatsioonile. Näiteks Jan Rahmani kaaslased tegid jalutuskäigu ja kirjutasid oma muljete põhjal koos luuletuse, Contra rühmale meeldisid

küsimuste-vastuste mängus tekkinud lühiluuletused.

Luulelaagrist jäi meeldiv ja mõnus mälestus. Laager ühendas klassiseltskonda ning andis uudseid teadmisi luuletamise kunstist. Kindlasti peaks sarnaseid üritusi korraldama ka tulevikus.

MAARJA HÖRN,
11.b klass

MTÜ Võru Päevakeskuse Ühing kolis uutesse ja avaramatesse ruumidesse

Võru Päevakeskuse Ühing avas 9. oktoobril uksed uutes ja värskest remonditud ruumides polikliinikuhoone soklikorrusel. Nüüd on keskuse käsutuses suur tegevusruum, õppekööök, kontor ja dušširuum.

MTÜ Võru Päevakeskuse Ühing avas 2001. aasta jaanuaris esimest korda oma keskuse uksed Meegomäel AS Lõuna –Eesti Haigla hoones. Pärast paari aastast tööd sai selgeks, et pakutav teenus pole kättesaadav kõigile abivajajatele oma kauguse tõttu kesklinnast. Koostöös Võru Linnavalitsusega sai Päevakeskusele uueks asukohaks Lembitu 2 asuvad ruumid. Kolimisega kesklinna märtsis 2004, paranes koheselt teenuse kättesaadavus ka uutele abivajajatele.

Tuginedes aastatega saadud kogemusele ja keskuse teenust kasutavate inimeste arvu kasvule, sai selgeks, et edasi tuleb arendada olemasolevat igapäevaelu toetamise teenust ning luua erinevate toetavate teenuste süsteem. Teenuse mahu pideva suurenemisega ja uute teenuste väljaarendamise vajadusega jäid Lembitu 2 asuvad ruumid aga peagi väikeseks.

Koostöös Võru Linnavalitsuse ja AS Lõuna – Eesti Haiglagaga, leiti keskusele uued ja avaramad ruumid Haigla kuuluva polikliinikuhoone soklikorrusel. Uute ruumide renoveerimise projekti I etapiks saadi läbi Võru Lin-

navalitsuse Sotsiaalministeeriumilt 700 000 krooni ning renoveerimistöodega alustas tänava juunis OÜ ET Torel. Remonditi polikliiniku hoone soklikorruse parempoolse tiiva üks külg, kus ruumi 140 m².

9. oktoobril alustas MTÜ Võru Päevakeskuse Ühing oma igapäevaseid tegevusi juba uutes, avaramates ja täielikult renoveeritud ruumides. Päevakeskuse käsutuses on suur tegevusruum, mida saab eraldada kahe voldikkardinaga kolmeks erinevaks tegevusruumiks. Samuti on renoveeritud ja sisustatud avar õppekööök, kontor, dušširuum ja kaks tualettruumi, millest üks on kasutatav invatualetina.

Sisseelamisperioodil on MTÜ Võru Päevakeskuse Ühingu igati abiks ja toeks olnud SA Võru Pensionäride Päevakeskuse inimesed ning samas on mõeldud ka juba ühistele koostööplaanidele.

Võru Päevakeskus on tegutsenud rohkem kui viis aastat ja pakkunud Võru linna ning maakonna psühhiaatrilise erivajadusega täisealistele igapäevaelu toetamise teenust. Pakutav teenus aitab ennetada hooldekodudesse pikaajalisele hooldusele suunamist ning aitab ka pereliikmeid probleemidega paremini toime tulla.

EPP SÕNA,
MTÜ Võru Päevakeskuse
Ühingu juhatuse liige

Itaalia sotsiaaltöö õpilased praktiseerivad Võru Järve Koolis

Võru Järve Kool (VJK) on praktikabaasiks sotsiaaltöö eriala õpilastele ja eripedagoogika osakonna üliõpilastele. Selline on arengukavas Järve kooli visioon tehes igapäevast tööd vaimupuudega lastega.

Kui Väimela Kutsehariduskeskuse projektijuht Heiki Ojala võttis minuga ühendust ja pakkus välja sotsiaalala õpilasi Itaaliast praktikale, siis ei kahelnud hetkekski. Igasugune väikegi muudatus igapäevatoos ei lase õpetajal laskuda rutiini ja annab võimalusi eneseharimiseks.

Nii saabusidki oktoobri keskel Järve Kooli 3 sotsiaaltöö eriala V kursuse õpilast Itaaliast Torontost 30 km kaugusel asuvast Pugla piirkonnast Alfonso Motolese nimelisest Kutsekoolist. Kokku ollakse Eestis praktikal 3 nädalat, nendest 2 nädalat Järve Koolis ja 1 nädal Vaimupuudega Inimeste Päevakeskuses.

Leonardo da Vinci lähetusprojekti raames saabusid Võrumaale 3 sotsiaaltöö eriala ja 5 hotelliteeninduse eriala õpilast Itaaliast. Nendega on kaasas kutseõpetaja Paola Magistri. Päev

Järve Kooli kehalise kasvatuse tund spordihallis. Palliga on Comasia Basile.

varem käisid kõik praktikandid tutvumas praktikakohtadega: Võru Järve Kooliga, Vaimupuudega Inimeste Päevakeskusega, Tamula ja Kubija Hotelliga. Neid saatsid Väimela Kutsehariduskeskuse õpilased. Selline tutvumiskäik andis võimaluse tutvustada toimetulekukoolis tehtavat tööd ka Väimela kooli õpilastele. Infobrošüürid, mida noored Järve Koolist kaasa said, annavad põhjalikuma ülevaate ja selgituse, kuidas ja miks on oluline töö vaimupuudega lastega.

Miks on oluline võtta vastu teise riigi praktikante?

Mida annab see Järve koolile? Ennekõike annab õpetajale võimaluse suhelda võõrkeeles. Praktikantidele oma töö tutvustamine tähendab enda töö analüüsimist ja selgitamist, miks me seda tööd teeme, kellele see on vajalik. Selline analüüs tuleb kasuks edaspidisel töö planeerimisel, õpetaja ei lasku igapäevarutiini. Kindlasti tuleb kasuks ka vestlused erinevatest kultuuridest, elukeskkondadest: toitumi-

Vasakult Comasia Basile, Alessia Cito, Giuseppina Laddomada eluõpetuse tunni raames lisa-aasta õpilastega poes.

sest, ilmastikust, ajaloost jne. Projekti üheks eesmärgiks on ka praktikantidele üksikute eesti keelsete sõnade õpetamine, mis toimub erinevaid ainetunde külastades. Itaallannade arvates on eesti keel raske, eriti täppidega tähed.

Tüdrukud on väga distsiplineeritud ja koostööaldid. Igal hommikul algab nende päev kell kaheksa ja kestab poole kolmeni. Kaasas käiakse spordihallis kehalise tunnis, õpilastega poes eluõpetuse tunni raames. Loo-

mulikult on raske meie lastega võõras keeles suhelda. Omaette kogemus on näha ja osaleda erineva arengutasemega õpilaste igapäevastes tegemistes. Samas saavad nad võrrelda meie tööd Itaalia erikoolide tööga.

Esimese praktikanädalaga ollakse väga rahul. Loodame, et meie väikesest Võru linnast võetakse kaasa positiivsed elamused ja soov tulla tagasi turistina.

REET KANGRO,
Võru Järve Kooli direktor

Võru Muusikakool tähistab 50. juubeliaastat piduliku kontsert-aktusega

2. detsembril algusega kell 18.00 kultuurimajas Kannel.

Vilistlastele ja endistele õpilastele võimalus peole registreerumiseks muusikakooli kodulehel.

Info:

telefonidel 7821224, 7821292, 5106145
e-posti aadressil: celia.roose@vorulinn.ee
muusikakooli kodulehel: www.muusikakool.voru.ee

Seoses juubeliaasta sündmustega on kavas muusikakooli erinevate osakondade kontserdid:

27. novembril kell 17.00 AKORDION muusikakooli saalis

28. novembril kell 17.00 KLAVER muusikakooli saalis

29. novembril kell 17.00 KEELPILL muusikakooli saalis

30 novembril kell 17.00 PUHKPILL kultuurimajas Kannel

VÕRU KUNSTIKOOL

6.-30. november kunstikooli põhiõppe eelõppegrupi (10-12 a.) õpilastööde näitust.

7. nov. - 20.nov. Võru Kunstikooli õpilastööde näitus Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses.

Võru Noortekeskuse novembrikuu kava

9. novembril kell 16.00-17.30

Eesti noorte poliitikakursus: Eesti erakonnad (lektorid Tartu Ülikooli politoloogia tudengid).

15. novembril kell 12.00-15.00

Koolitus huvijuhtidele, klassijuhatajatele

Koolitus teemal: Seikluskasvatus. Mis on seikluskasvatus? Millised võimalused see annab? Seikluskasvatuse kogemused meil ja mujal (lektor Argo Bachfeldt Jõhvi Noortekeskusest).

17. novembril kell 16.00-19.00

Meisterdamiskursus: Savipäev

22. novembril kell 17.30-20.00 **Koolitus lapsevanematele**

Koolitus teemal: Mõned nipid lapsega parema kontakti saamiseks: Kuidas kuulata oma lapse arvamusi? Mis paneb lapsed „lukku“ nii, et jutt jääbki katki? Mida teha, kui laps ei taha vanema arvamusi kuulda võtta? Kas lapsi ja noori üldse huvitabki vanemate arvamus? Kuidas mõjub positiivne tagasiside ja õige kiitmine suhetele lapsega? (lektor Karmen Maikal)

24. novembril kell 16.00

Võru Noortekeskuse uute ruumide avamispidu ja 3. aasta sünnipäevapidu

Noortekeskuses on võimalik:

- Lugeda ajalehti, ajakirju (Võrumaa Teataja, Postimees, Stiina, Spunk, Arvutimaailm)
- Internet (5 arvutit)
- Koroonamäng
- Kuulata muusikat ja vaadata televisioonisaateid
- Saada karjääriplaneerimise alast nõu kutsenõustajalt Heli Hillep'ilt (eelnevalt registreerides)
- laenutada tasuta matkavarustust (info koduleheküljel: www.zone.ee/voruank)

Koolitused ja infopäevad on tasuta. Projekte toetavad Võru Maavalitsus ja Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus. Osalejatel palume eelnevalt registreeruda Võru Noortekeskuses (Liiva tn 21) või tel: 7823003/56316231; e-post: voru.ank@mail.ee

Rehabilitatsiooniteenuse korraldusest

Rehabilitatsiooniteenuse eesmärk on parandada inimese iseiseisvat toimetulekut, suurendada ühiskonda kaasatust ja soodustada töötamist või tööle asumist.

Rehabilitatsiooniteenuse raames:

1. koostatakse isiklik rehabilitatsiooniplaan
2. osutatakse rehabilitatsiooniplaanis märgitud teenuseid
3. juhendatakse inimest, kuidas rehabilitatsiooniplaanis kirjeldatud tegevusi ellu viia.

Kellel on õigus rehabilitatsiooniteenusele?

Teenust osutatakse puude raskusastet taotlevatele lastele ja täiskasvanutele, puudega lastele ja täiskasvanutele. Samuti 16-a. kuni vanaduspensioni ealistele psüühilise erivajadusega inimestele, kelle töövõime kaotus on vähemalt 40% ning alaealiste komisjoni otsuse alusel alaealiste õigusrikkujatele.

Rehabilitatsiooniteenuse taotlemiseks tuleb pöörduda elukohajärgsesse pensioniametisse ja täita taotluse. Taotluse vormi saab Sotsiaalkind-

lustusameti (www.ensib.ee) ja Sotsiaalministeeriumi (www.sm.ee) kodulehelt ja kõikidest pensioniametitist.

Taotlust ei pea täitma inimesed, kes suunatakse rehabilitatsioonile puude raskusastme määramisel ning alaealised õigusrikkujad, kes esitavad Sotsiaalkindlustusametile alaealiste komisjoni otsuse, kus mõjutusvahendina märgitud rehabilitatsiooniteenus.

Taotlusele tuleb lisada:

- koopia isikut tõendavast dokumendist
- koopia puude raskusastme määramise otsusest (kui on olemas)
- koopia kehtivast rehabilitatsiooniplaanist (kui on olemas)

Kui inimesel on õigus rehabilitatsioonile, siis saab ta postiga **suunamiskirja**, millele on lisatud **rehabilitatsiooniasutuste nimekiri ning kus on ära märgitud sobivaimad.**

Inimesel on õigus valida, millisesse rehabilitatsiooniasutusse ta läheb. Selleks peab ta

sobiva asutusega ise 21 päeva jooksul aja kokku leppima (kas posti, telefoni teel või muul viisil).

Esmakordsel vastuvõtul koostatakse inimese ja tema lähedaste osavõtul isiklik **rehabilitatsiooniplaan**. Plaani koostab vähemalt viiest liikmest koosnev rehabilitatsioonimeeskond, kes hindab inimese kõrvalabi vajadust, toimetulekut jm..

Lõuna-Eesti Haigla AS ja MTÜ Lõuna-Eesti Erihoolduste Keskuses töötavad rehabilitatsiooniplaanide koostamiseks järgmised komisjonid:

Täiskasvanute rehabilitatsiooniplaanide koostamiseks on Lõuna-Eesti Haigla IVA korrusel kaks viieliikmelist komisjoni. Eelregistreerimine tel.7868510

Laste rehabilitatsiooni plaani koostamise komisjon Lõuna-Eesti Haigla AS III korrus lasteosakond. Eelregistreerimine tel. 7868543.

Psüühiliste häiretega rehabilitatsiooniplaani koostamise komisjon toimub MTÜ Lõuna-Eesti Erihoolduste Keskuses II korrusel. Eelregistreerimine tel.7868581

Kultuurimaja Kannel novembrikuu kava

5. november "Klassika superhitid klaveril" Mihkel Matiisen

Kell 17.00 kontsertsaalis. Piletid eelmüügil 80, 100 krooni Piletilevi müügikohtades ja kultuurimaja Kannel kassas ja 90, 110 krooni üks tund enne ürituse algust.

6. november Vana Baskini Teater Francis Veber "Tüütu tüüp"

Kell 19.00 teatrisaalis. Lavastaja Ivo Eensalu. Piletid 110, 90 krooni eelmüügil kultuurimaja kassas.

10. november Kandle Selts 125 aastapäeva pidu

Kell 15.00 – 24.00 kultuurimajas Kannel **Võru**. Piletid 25 krooni on saadaval Kandle kassas.

12., 15., 16. ja 17. november Võru Teatriateljee lavastus "Siiljänes3"

Kell 14.00 teatri proovisaalis, III korrus. Piletid 40, 30 krooni müügil kultuurimaja Kannel kassas ja üks tund enne ürituse algust kohapeal. Etendust on võimalik tellida nii statsionaari (kultuurimaja Kannel väike saal) kui ka väljasõiduna kohapeale. Tel. 78 68674 või 53 615609 (Kalju Liiver, teatritegevuse administraator).

12. november Haydni oratooriumi Aastaajad III osa „Sügis“

Kell 17.00 kontsertsaalis. Piletid 60, 40 krooni müügil kultuurimaja Kannel kassas ja üks tund enne ürituse algust kohapeal.

19. november klubi "Hõbedane Juus" pidu

Kell 12.00 – 17.00 kontsertsaalis.

21. november Vello Orumets ja Anne Velli kontsert

Kell 19.00 teatrisaalis. Piletid 60, 75 krooni müügil kultuurimaja Kannel kassas ja üks tund enne ürituse algust kohapeal.

22. november VAT Teatri lavastus "Elvis oli kapis"

Kell 19.00 teatrisaalis.

28. november "Külmetava kunstniku portree"

Kell 19.00. MTÜ R.A.A.A.M. lavastus

30. november Võru muusikakooli puhkpilliosakonna kontsert

Kell 17.00 kontsertsaalis

Teabepäev taksojuhtidele

Käesoleva aasta juulis muudeti määrust, mis puudutab autojuhi kutseoskusnõudeid, ametikoolituse eeskirja, koolituskursuse õppekava ning koolitunnistuse vormi kehtestamist. Määrus jõustub 01. jaanuarist 2007.a.

Määrus toob kaasa olulisi muudatusi ka taksojuhtidele, näiteks muutub kutseliste autojuhtide ring, kellele ametikoolituse nõudeid kohaldatakse. Alates uuest aastast peab igal taksojuhil olema taksoveol kaasas ametikoolituse tunnistus või ARK-i poolt väljastatud taksojuhi kutsetunnistus.

Muudatusi käsitlev teabepäev toimub 10. novembril 2006a., Tallinna Autoregistrikeskuses, Mäepealse 19, algusega kell 11.00.

SIRJE RANDVER

VÕRU SPORDIKESKUS

Novembris Võru Spordikeskuses toimuvad võistlused

04.11.2006 13:00 Meeste võrkpalli I liiga Profit/Volante/Võru VK - Suur vend/Viljandi.	11.11.2006 U-18 EKV tütarlaste võrkpalli finaalturniir.
05.11.2006 15:00 NIVEA naiste võrkpalli meistriliiga mäng Jumek Võru VK-Viljandi Metall/Näitused.	12.11.2006 U-18 EKV tütarlaste võrkpalli finaalturniir.
05.11.2006 17:00 Schenker liiga Võru VK-Tartu Pere Leib.	18.11.2006 15:00 NIVEA naiste võrkpalli meistriliiga mäng Jumek Võru VK-Viimsi VK Milstrand.
10.11.2006 U-18 EKV tütarlaste võrkpalli finaalturniir.	18.11.2006 17:00 Schenker liiga Võru VK-Kalev Sylvester.

JOONISTUSVÕISTLUS!
Parimad pildid raamatusse „Helde puuraiuja“!

Kuulutame välja Fr. R. Kreutzwaldi muinasjutu „Helde puuraiuja“ illustreerimiseks võistluse. Eesmärk on anda välja illustreeritud raamatuna Fr. R. Kreutzwaldi muinasjutt „Helde puuraiuja“.

Osalema ootame Võrumaa õpilasi (V-XII klass).

Tingimused: esitada tuleb vähemalt kolm värvilist illustratsiooni (püstformaadis A3), lisada nimi, klass, kool (juhendaja).
Tööde esitamise tähtaeg 4. detsember 2006
Tööd saata või tuua aadressil:
Kreutzwaldi muuseum, Kreutzwaldi 31, Võru

Parematele joonistajatele auhinnad!
Fr.R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum

Toetajad: Võru linn, Võru Kunstikool

Loome ise jõulumeeleolu!

Võru Linnavalitsus tunnustab ka sel aastal linnakodanikke ja asutusi/ettevõtteid, kes aitavad kaasa linna jõuluajaks kaunimaks muutmisele!

Kutsume teid kaasa aitama meie armsa kodulinna jõulumeeleolu loomisele!

Võru Kandle Selts
-125-

10. märtsil (novembrikuu) päeval 2006. a. on Võru Kultuurimajas Kannel aastapäeva pidu

Kell 7 õhtul teatrisaalis kõneb. Pääle selle saabab laulatansub ette kantub. Kontsertsaalis võimalikud muud etteastid.

Ühine 20 krooni on saadav kassas. Eelne peetakse 2 päeva enne pidu öö kella. Kõne kutsu võib kassas ostetud 78 68676.

VÕRU LINNAVALITSUS OTSIB JÕULUKUUSKE!

Võru Linnavalitsus soovib leida kuusepuu, mis hakkaks jõuluajal kaunistama Vabaduse platsi.

Pakutav kuusk peab olema vähemalt 15 m kõrge, kahar ja ühtlaselt tihe ning kasvama juurdepääsetavas kohas.

Sobiva puu omanikel palume helistada telefonil 78 50 901 või 53 33 1142

VÕRU SPORDIKESKUS

AEROOBIKA STIILID JA TUNNIPLAAN VÕRU SPORDIKESKUSES

TREENER KATI HIRSHNIK
BODY E 19:30 - 20:30 ja K 18:20 - 19:20
UUS !!! Planet HappyMove K 19:30 - 20:30
UUS !!! RINGTRENING (Circuit Training) E 18:20 - 19:20

TREENER ESTER ALLAS
STEPAEROOBIKA T ja N 18:30 - 19:30
Tantsuline stepitund (teisipäev)
Bodystep (neljapäev)
UUS !!! LADY-TRIM N 19:40 - 20:40

Üksikpilet 50.-
8 x kaart 320.- (kehtivusega 2 kuud)

SIILJÄNES 3
VÕRU TEATRIATELJEE

Kestvus ca 40 min.

Lavastaja Mart Kampus
Kunstnik Liina Keervalik

Handwritten note: Juhendaja metsik raskus lihtsana jänes Sul Jännes

VÕRU KANDLES

Mängivad Tarmo Tagamets, Elert Jürisäär ja Maive Käos

12. novembril kell 17 Võru kultuurimajas „Kannel“ Kontsertide sari „Võru Muusikapäevad“ kolmas kontsert

AASTAAJAD sügis

Johann Sebastian Bach – Brandenburgi kontsert nr. 2 F-duur BWV 1047
Wolfgang Amadeus Mozart - Divertiment D-duur KV 136
Franz Joseph Haydn - „Sügis“ oratooriumist „Aastaajad“

Solistid: Maris Liloson (sopran), Mati Turi (tenor), Uku Joller (bass)
Dirigendid: Erki Pehk, Jaan Randvere

Võru Oratooriumikoor | Segakoor Hilario (Võru)
kammerkoor „Camerata Universitatis“ (Tartu) | Võru Sümfooniaorkester

Piletid: 60 / 40 krooni eelmüügil Võru kultuurimajas ja tund enne kontserti algust kohapeal

esietendus isadepäeval **P 12. nov. kell 14:00**
järgmised etendused: **K 15. nov. kell 11:00, N 16. nov. kell 13:00**
R 17. nov. kell 18:00

Pääsmed 40.-/30.- müügil kultuurimaja kassas. Tel 78 68676

VÕRU LINNA LEHT Trükitud AS VÕRU TÄHT Võrus.
Toimetaja KEIU RUUS
tel 785 0948; 552 5525; e-post: keiu.ruus@vorulinn.ee